

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ 2008/52/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 21ης Μαΐου 2008

για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

σεις, ώστε να απλουστευθεί και να βελτιωθεί η πρόσβαση στη δικαιοσύνη.

Έχοντας υπόψη:

(4) Τον Απρίλιο του 2002, η Επιτροπή παρουσίασε Πράσινη Βίβλο σχετικά με τους εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των διαφορών στο αστικό και εμπορικό δίκαιο, προβαίνοντας σε απολογισμό της τρέχουσας κατάστασης όσον αφορά τους εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των διαφορών στην Ευρωπαϊκή Ένωση και άρχισε ευρεία διαβούλευση με τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερομένους σχετικά με ενδεχόμενα μέτρα προοριζόμενα να ενθαρρύνουν τη χρήση της διαμεσολάβησης.

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 61 στοιχείο γ) και το άρθρο 67 παράγραφος 5 δεύτερη περίπτωση,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽¹⁾,

(5) Ο στόχος της διασφάλισης καλύτερης πρόσβασης στη δικαιοσύνη, ο οποίος αποτελεί μέρος της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, θα πρέπει να περιλαμβάνει την πρόσβαση στις δικαστικές καθώς και τις εξωδικαστικές μεθόδους επίλυσης των διαφορών. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να συμβάλει στην εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, κυρίως όσον αφορά την ύπαρξη διαθέσιμων υπηρεσιών διαμεσολάβησης.

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η Κοινότητα όρισε ως στόχο τη διατήρηση και την ανάπτυξη ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, εντός του οποίου εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων. Για τον σκοπό αυτό, η Κοινότητα πρέπει να θεσπίσει, μεταξύ άλλων, μέτρα στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις, τα οποία είναι αναγκαία για την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

(6) Η διαμεσολάβηση μπορεί να προσφέρει οικονομικά αποδοτική και ταχεία εξωδικαστική επίλυση των διαφορών σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις μέσω διαδικασιών προσαρμοσμένων στις ανάγκες των διαδίκων. Οι συμφωνίες που επιτυγχάνονται μέσω διαμεσολάβησης προσφέρονται περισσότερο για εκούσια εκτέλεση και επιτρέπουν να διατηρηθεί φιλική και βιώσιμη σχέση μεταξύ των μερών. Τα προτερήματα αυτά είναι εντονότερα στις καταστάσεις που περιλαμβάνουν διασυνοριακά στοιχεία.

(2) Η αρχή της πρόσβασης στη δικαιοσύνη είναι θεμελιώδης και, με στόχο τη διευκόλυνση καλύτερης πρόσβασης στη δικαιοσύνη, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Τάμπερε, της 15ης και 16ης Οκτωβρίου 1999, κάλεσε τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν εναλλακτικές εξωδικαστικές διαδικασίες.

(7) Προκειμένου να ενθαρρυνθεί περαιτέρω η χρήση της διαμεσολάβησης και να εξασφαλιστεί ότι οι διάδικοι που προσφεύγουν στη διαμεσολάβηση μπορούν να βασίζονται σε ένα προβλέψιμο νομικό πλαίσιο, είναι απαραίτητο να θεσπιστεί νομοθεσία-πλαίσιο, η οποία να καλύπτει ειδικότερα βασικές πτυχές της πολιτικής δικονομίας.

(3) Τον Μάιο του 2000, το Συμβούλιο υιοθέτησε συμπεράσματα για τους εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των διαφορών στο αστικό και εμπορικό δίκαιο και δήλωσε ότι ο καθορισμός βασικών αρχών στον συγκεκριμένο τομέα αποτελεί ουσιαστικό στάδιο για να καταστεί δυνατή η δέουσα επεξεργασία και λειτουργία εξωδικαστικών διαδικασιών για την επίλυση των διαφορών σε αστικές και εμπορικές υποθέ-

(8) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνο στη διαμεσολάβηση σε διασυνοριακές διαφορές, αλλά τα κράτη μέλη μπορούν κάλλιστα να εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές και σε εσωτερικές διαδικασίες διαμεσολάβησης.

(1) ΕΕ C 286 της 17.11.2005, σ. 1.

(2) Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 29ης Μαρτίου 2007 (ΕΕ C 27 E της 31.1.2008, σ. 129), κοινή θέση του Συμβουλίου της 28ης Φεβρουαρίου 2008 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 23ης Απριλίου 2008 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

(9) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εμποδίζει με κανένα τρόπο τη χρήση σύγχρονων τεχνολογιών επικοινωνίας στη διαδικασία διαμεσολάβησης.

- (10) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται στις διαδικασίες στις οποίες δύο ή περισσότερα μέρη μιας διασυνοριακής διαφοράς επιχειρούν εκουσίως να καταλήξουν σε φιλική συμφωνία σχετικά με την επίλυση της διαφοράς τους με τη βοήθεια διαμεσολαβητή. Θα πρέπει να εφαρμόζεται στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να τυγχάνει εφαρμογής όσον αφορά δικαιώματα και υποχρεώσεις ως προς τα οποία τα μέρη δεν έχουν την ελευθερία να αποφασίζουν βάσει του οικείου εφαρμοστέου δικαίου. Τέτοια δικαιώματα και υποχρεώσεις αποτελούν ιδιαίτερα συχνό φαινόμενο στο οικογενειακό και το εργατικό δίκαιο.
- (11) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται στις διαπραγματεύσεις προ της συνάψεως συμβάσεων ή τις οιοσδήποτε δικαστικές διαδικασίες, όπως ορισμένα δικαστικά συστήματα συμβιβασμού, καταγγελίες καταναλωτών, διατησία, αποφάσεις εμπειρογνομόνων και διαδικασίες στις οποίες πρόσωπα ή φορείς εκδίδουν τυπική σύσταση, δεσμευτική ή μη, όσον αφορά την επίλυση της διαφοράς.
- (12) Η παρούσα οδηγία ισχύει για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες το δικαστήριο παραπέμπει τα μέρη σε διαμεσολάβηση ή η εθνική νομοθεσία προβλέπει διαμεσολάβηση. Επιπλέον, εφόσον ένας δικαστής μπορεί να ενεργεί ως διαμεσολαβητής κατά το εθνικό δίκαιο, η παρούσα οδηγία θα πρέπει επίσης να διέπει τη διαμεσολάβηση εκ μέρους δικαστή που δεν έχει επιληφθεί οιασδήποτε δικαστικής διαδικασίας σχετικής με τη διαφορά ή τις διαφορές. Δεν θα πρέπει, εντούτοις, να επεκτείνεται σε προσπάθειες που καταβάλλει το δικαστήριο ή ο δικαστής που έχει επιληφθεί της διευθέτησης διαφοράς, στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας σχετικής με την εν λόγω διαφορά ή σε υποθέσεις στις οποίες το επιληφθέν δικαστήριο ή ο επιληφθείς δικαστής ζητεί τη συνδρομή ή τη γνωμοδότηση αρμοδίου προσώπου.
- (13) Η διαμεσολάβηση που προβλέπει η παρούσα οδηγία θα πρέπει να αποτελεί εκουσία διαδικασία υπό την έννοια ότι τα μέρη έχουν την ευθύνη της διαδικασίας και μπορούν να την οργανώσουν κατά την επιθυμία τους και να την ολοκληρώσουν οποιαδήποτε στιγμή. Ωστόσο, η εθνική νομοθεσία θα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα στα δικαστήρια να ορίζουν προθεσμίες για τη διαδικασία διαμεσολάβησης. Επίσης, τα δικαστήρια έχουν τη δυνατότητα να εφιστούν την προσοχή των διαδίκων στη δυνατότητα διαμεσολάβησης, εφόσον είναι σκόπιμο.
- (14) Η οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τυχόν εθνική νομοθεσία η οποία καθιστά την προσφυγή στη διαμεσολάβηση υποχρεωτική ή τη συνδέει με κίνητρα ή κυρώσεις, εφόσον η εν λόγω νομοθεσία δεν εμποδίζει τα μέρη να ασκήσουν το δικαίωμα πρόσβασης στο δικαστικό σύστημα. Η οδηγία δεν θα πρέπει επίσης να θίγει τα υφιστάμενα αυτορρυθμιζόμενα συστήματα διαμεσολάβησης, εφόσον αφορούν πτυχές οι οποίες δεν καλύπτονται από την οδηγία.
- (15) Για λόγους νομικής ασφάλειας η παρούσα οδηγία θα πρέπει να ορίζει ποια ημερομηνία θα πρέπει να καθορίζεται για να διαπιστώνεται αν μια διαφορά την οποία τα μέρη επιδιώκουν να επιλύσουν με τη διαμεσολάβηση είναι διασυνοριακή.
- Ελλείψει γραπτής συμφωνίας πρέπει να θεωρηθεί ότι τα μέρη συμφωνούν να προσφύγουν στη διαμεσολάβηση τη στιγμή κατά την οποία αναλαμβάνουν ειδική δράση για να αρχίσει η διαδικασία της διαμεσολάβησης.
- (16) Για να εξασφαλιστεί η απαραίτητη αμοιβαία εμπιστοσύνη σχετικά με την τήρηση του απορρήτου, με τις επιπτώσεις στις προθεσμίες παραγραφής και με τις αποσβεστικές προθεσμίες, καθώς και όσον αφορά την αναγνώριση και την εκτέλεση συμφωνιών που προκύπτουν από διαμεσολάβηση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν, με κάθε μέσο που κρίνουν σκόπιμο, την κατάρτιση διαμεσολαβητών και την καθιέρωση αποτελεσματικών μηχανισμών ελέγχου της ποιότητας στην παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης.
- (17) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ορίζουν τους μηχανισμούς αυτούς, οι οποίοι ενδέχεται να περιλαμβάνουν την προσφυγή σε λύσεις με βάση την αγορά, αλλά δεν θα πρέπει να αναμένεται να παράσχουν οιαδήποτε χρηματοδότηση εν προκειμένω. Οι μηχανισμοί θα πρέπει να φροντίζουν να διατηρούν την ευελιξία της διαδικασίας διαμεσολάβησης και την αυτονομία των μερών και να εξασφαλίζουν ότι η διαμεσολάβηση διεξάγεται με κατάλληλο αποτελεσματικό και αμερόληπτο τρόπο. Οι διαμεσολαβητές ενημερώνονται για την ύπαρξη του ευρωπαϊκού κώδικα δεοντολογίας για τους διαμεσολαβητές, ο οποίος θα πρέπει επίσης να διατίθεται και στο ευρύ κοινό μέσω του Διαδικτύου.
- (18) Στον τομέα της προστασίας του καταναλωτή, η Επιτροπή εξέδωσε σύσταση⁽¹⁾ η οποία καθορίζει τα ελάχιστα κριτήρια ποιότητας τα οποία θα πρέπει να προσφέρουν στους χρήστες τους τα εξωδικαστικά όργανα που είναι επιφορτισμένα με τη συναινετική επίλυση καταναλωτικών διαφορών. Κάθε διαμεσολαβητής ή οργανισμός που καλύπτεται από την εν λόγω σύσταση ενθαρρύνεται να τηρεί τις αρχές της. Προκειμένου να διευκολυνθεί η διάδοση πληροφοριών σχετικά με αυτά τα όργανα, η Επιτροπή θα πρέπει να δημιουργήσει βάση δεδομένων των εξωδικαστικών συστημάτων τα οποία συμμορφώνονται, κατά τα κράτη μέλη, με τις αρχές της εν λόγω σύστασης.
- (19) Η διαμεσολάβηση δεν θα πρέπει να θεωρείται ως δευτερεύουσα λύση σε σχέση με τη δικαστική διαδικασία υπό την έννοια ότι η τήρηση των συμφωνιών που προκύπτουν από διαμεσολάβηση εξαρτάται από την καλή θέληση των μερών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει επομένως να εξασφαλίζουν ότι τα μέρη έγγραφης συμφωνίας που προκύπτει από διαμεσολάβηση μπορούν να ζητούν την εκτέλεση του περιεχομένου της συμφωνίας. Τα κράτη μέλη μπορούν να αρνούνται την αναγνώριση της συμφωνίας ως εκτελεστής μόνον εφόσον το περιεχόμενο της αντιβαίνει στο εθνικό τους δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του διεθνούς ιδιωτικού τους δικαίου, ή εφόσον δεν προβλέπεται στο εν λόγω δίκαιο η εκτελεστότητα του περιεχομένου της συγκεκριμένης συμφωνίας. Αυτό θα μπορούσε να συμβαίνει, αν η υποχρέωση που προβλέπεται στη συμφωνία δεν μπορεί να καταστεί εκτελεστή λόγω της φύσεώς της.

(¹) Σύσταση 2001/310/ΕΚ της Επιτροπής, της 4ης Απριλίου 2001, σχετικά με τις αρχές που εφαρμόζονται στα εξωδικαστικά όργανα συναινετικής επίλυσης καταναλωτικών διαφορών (ΕΕ L 109 της 19.4.2001, σ. 56).

- (20) Το περιεχόμενο συμφωνίας που προκύπτει από διαμεσολάβηση η οποία κηρύσσεται εκτελεστή σε ένα κράτος μέλος θα πρέπει να αναγνωρίζεται και να θεωρείται εκτελεστό στα λοιπά κράτη μέλη σύμφωνα με την εφαρμοστέα κοινοτική νομοθεσία ή το εθνικό δίκαιο. Τούτο μπορεί, λόγω χάρη, να στηριχθεί στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις⁽¹⁾ ή στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε συζυγικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας⁽²⁾.
- (21) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 ορίζει συγκεκριμένα ότι οι συμφωνίες μεταξύ των μερών, προκειμένου να είναι εκτελεστές σε άλλο κράτος μέλος, πρέπει να είναι εκτελεστές στο κράτος μέλος στο οποίο συνήφθησαν. Ως εκ τούτου, η παρούσα οδηγία, εάν το περιεχόμενο συμφωνίας που προκύπτει από διαμεσολάβηση σε υπόθεση οικογενειακού δικαίου δεν είναι εκτελεστό στο κράτος μέλος στο οποίο συνήφθη η συμφωνία και στο οποίο ζητείται να κηρυχθεί εκτελεστή η συμφωνία, δεν θα πρέπει να ενθαρρύνει τα μέρη να παρακάμψουν το δικαιο του εν λόγω κράτους μέλους επιδιώκοντας να κηρυχθεί η συμφωνία τους εκτελεστή σε άλλο κράτος μέλος.
- (22) Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τους κανόνες των κρατών μελών σχετικά με την εκτέλεση συμφωνιών που προκύπτουν από διαμεσολάβηση.
- (23) Η εμπιστευτικότητα της διαδικασίας διαμεσολάβησης είναι σημαντική και η παρούσα οδηγία θα πρέπει, ως εκ τούτου, να προβλέπει ελάχιστο βαθμό συμβατότητας των κανόνων πολιτικής δικονομίας όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο προστατεύεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας της διαμεσολάβησης σε κάθε μεταγενέστερη αστική και εμπορική δίκη ή διαιτησία.
- (24) Προκειμένου να ενθαρρυνθούν τα μέρη να χρησιμοποιούν τη διαμεσολάβηση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι κανόνες τους περί παραγραφής και αποσβεστικών προθεσμιών δεν εμποδίζουν τα μέρη να προσφύγουν σε δικαστήριο ή διαιτησία σε περίπτωση αποτυχίας της προσπάθειάς τους για διαμεσολάβηση. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν την επίτευξη του αποτελέσματος αυτού, ακόμη και αν η παρούσα οδηγία δεν εναρμονίζει τους εθνικούς κανόνες περί παραγραφής και αποσβεστικών προθεσμιών. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να θίγει τις διατάξεις σχετικά με τις προθεσμίες παραγραφής και τις αποσβεστικές προθεσμίες που προβλέπουν διεθνείς συμφωνίες,
- λόγου χάρη στον τομέα των μεταφορών, όπως αυτές εφαρμόζονται στα κράτη μέλη.
- (25) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν την παροχή πληροφοριών στο ευρύ κοινό σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο δύνανται να έλθουν σε επαφή με τους διαμεσολαβητές ή τους οργανισμούς που παρέχουν υπηρεσίες διαμεσολάβησης. Θα πρέπει επίσης να ενθαρρύνουν τους ασκούντες νομικό επάγγελμα να ενημερώνουν τους πελάτες τους σχετικά με τη δυνατότητα διαμεσολάβησης.
- (26) Σύμφωνα με το σημείο 34 της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση της νομοθεσίας⁽³⁾, τα κράτη μέλη παροτρύνονται να καταρτίζουν και να δημοσιοποιούν, προς ιδία χρήση και προς όφελος της Κοινότητας, τους δικούς τους πίνακες, οι οποίοι αποτυπώνουν στο μέτρο του δυνατού την αντιστοιχία της οδηγίας με τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.
- (27) Η παρούσα οδηγία αποσκοπεί στην προώθηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και λαμβάνει υπόψη τις αρχές που αναγνωρίζονται ιδίως από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (28) Δεδομένου ότι ο στόχος της παρούσας οδηγίας είναι αδύνατον να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορεί συνεπώς, λόγω των διαστάσεων ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης, να επιτευχθεί καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει το αναγκαίο για την επίτευξη του στόχου της μέτρο.
- (29) Σύμφωνα με το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας, που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία γνωστοποίησαν την επιθυμία τους να μετάσχουν στη θέσπιση και την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.
- (30) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας, που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση της οδηγίας και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της,

⁽¹⁾ ΕΕ L 12 της 16.1.2001, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1791/2006 (ΕΕ L 363 της 20.12.2006, σ. 1).

⁽²⁾ ΕΕ L 338 της 23.12.2003, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2116/2004 (ΕΕ L 367 της 14.12.2004, σ. 1).

⁽³⁾ ΕΕ C 321 της 31.12.2003, σ. 1.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

Άρθρο 1

Στόχος και πεδίο εφαρμογής

1. Στόχος της παρούσας οδηγίας είναι να διευκολύνει την πρόσβαση στην εναλλακτική επίλυση των διαφορών και να προαγάγει τον φιλικό διακανονισμό τους, ενθαρρύνοντας την προσφυγή στη διαμεσολάβηση και φροντίζοντας για τη δημιουργία ισόρροπης σχέσης μεταξύ της διαμεσολάβησης και των δικαστικών διαδικασιών.

2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε περίπτωση διασυνοριακών διαφορών στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις εκτός ορισμένων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων για τα οποία τα μέρη δεν έχουν τη δυνατότητα να αποφασίζουν βάσει του εφαρμοστέου δικαίου. Δεν καλύπτει ιδίως φορολογικές, τελωνειακές ή διοικητικές υποθέσεις, ή την ευθύνη του κράτους λόγω πράξεων ή παραλείψεων κατά την άσκηση της κρατικής εξουσίας («acta jure imperii»).

3. Στην παρούσα οδηγία, με τον όρο «κράτος μέλος» νοούνται τα κράτη μέλη με εξαίρεση τη Δανία.

Άρθρο 2

Διασυνοριακές διαφορές

1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας ως διασυνοριακή διαφορά νοείται εκείνη κατά την οποία τουλάχιστον ένα από τα μέρη κατοικεί μόνιμος ή διαμένει συνήθως σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο οποιουδήποτε άλλου μέρους κατά την ημερομηνία στην οποία:

- α) τα μέρη συμφωνούν να προσφύγουν σε διαδικασία διαμεσολάβησης αφότου ανέκυψε η διαφορά·
- β) διετάχθη η διαμεσολάβηση από το δικαστήριο·
- γ) υφίσταται υποχρέωση διαμεσολάβησης δυνάμει του εθνικού δικαίου ή
- δ) κληθούν τα μέρη για τους σκοπούς του άρθρου 5.

2. Ανεξαρτήτως της παραγράφου 1, για τους σκοπούς των άρθρων 7 και 8, ως διασυνοριακή διαφορά νοείται επίσης εκείνη για την οποία αρχίζουν δικαστικές διαδικασίες ή διαίτησία έπειτα από διαμεσολάβηση μεταξύ των μερών σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο της μόνιμης κατοικίας ή συνήθους διαμονής των μερών κατά την προβλεπόμενη στην παράγραφο 1 στοιχεία α), β) ή γ) ημερομηνία.

3. Για τους σκοπούς των παραγράφων 1 και 2, η κατοικία προσδιορίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 59 και 60 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001.

α) ως «διαμεσολάβηση» νοείται διαρθρωμένη διαδικασία ανεξαρτήτως ονομασίας, στην οποία δύο ή περισσότερα μέρη μιας διαφοράς επιχειρούν εκουσίως να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με την επίλυση της διαφοράς τους, με τη βοήθεια διαμεσολαβητή. Η διαδικασία αυτή μπορεί να κινηθεί με πρωτοβουλία των μερών, να προταθεί ή να διαταχθεί από δικαστήριο ή να προβλέπεται από το δίκαιο κράτους μέλους.

Η έννοια αυτή περιλαμβάνει τη διαμεσολάβηση εκ μέρους δικαστή που δεν έχει επιληφθεί τυχόν δικαστικών διαδικασιών σχετικών με την εν λόγω διαφορά. Δεν περιλαμβάνει τις απόπειρες που γίνονται από το δικαστήριο ή τον δικαστή που έχει επιληφθεί της υπόθεσης για την επίλυση διαφοράς κατά τη διάρκεια της σχετικής με την εν λόγω διαφορά δίκης·

β) ως «διαμεσολαβητής» νοείται οιοσδήποτε τρίτος από τον οποίο ζητείται να αναλάβει διαμεσολάβηση με κατάλληλο, αποτελεσματικό και αμερόληπτο τρόπο, ανεξαρτήτως της ονομασίας του ή του επαγγέλματός του στο αντίστοιχο κράτος μέλος και ανεξαρτήτως του τρόπου με τον οποίο ορίστηκε ή ανέλαβε να τελέσει την εν λόγω διαμεσολάβηση.

Άρθρο 4

Διασφάλιση της ποιότητας της διαμεσολάβησης

1. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν, με όποια μέσα κρίνουν σκόπιμα, την εκπόνηση προαιρετικών κωδικών δεοντολογίας και την τήρησή τους εκ μέρους των διαμεσολαβητών και των οργανισμών που παρέχουν υπηρεσίες διαμεσολάβησης, καθώς και άλλων αποτελεσματικών μηχανισμών ελέγχου της ποιότητας σχετικά με την παροχή υπηρεσιών διαμεσολάβησης.

2. Τα κράτη μέλη προωθούν τη βασική και περαιτέρω εκπαίδευση διαμεσολαβητών, ώστε να εξασφαλίζεται ότι η διαμεσολάβηση διεξάγεται με κατάλληλο, αποτελεσματικό και αμερόληπτο τρόπο έναντι των μερών.

Άρθρο 5

Προσφυγή στη διαμεσολάβηση

1. Δικαστήριο επιλαμβανόμενο υπόθεσης δύναται, ανάλογα με την περίπτωση και λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις της υπόθεσης, να καλέσει τα μέρη να προσφύγουν στη διαμεσολάβηση για να επιλύσουν τη διαφορά. Το δικαστήριο μπορεί, επίσης, να καλέσει τα μέρη να μετάσχουν σε ενημερωτική συνάντηση σχετικά με την προσφυγή στη διαμεσολάβηση, εφόσον πραγματοποιούνται τέτοιες συναντήσεις και είναι εύκολη η πρόσβασή τους.

2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται υπό την επιφύλαξη τυχόν εθνικής νομοθεσίας η οποία καθιστά την προσφυγή στη διαμεσολάβηση υποχρεωτική ή τη συνδέει με κίνητρα ή κυρώσεις, ανεξάρτητα αν γίνεται πριν από ή μετά την έναρξη της δίκης, στον βαθμό που η νομοθεσία αυτή δεν εμποδίζει την εκ μέρους των μερών άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης στο δικαστικό σύστημα.

Άρθρο 6

Εκτελεστότητα των συμφωνιών που προκύπτουν από διαμεσολάβηση

1. Τα κράτη μέλη φροντίζουν ώστε τα μέρη, ή ένα εξ αυτών με τη ρητή συναίνεση των υπολοίπων, να έχουν τη δυνατότητα να ζητούν να καταστεί εκτελεστό το περιεχόμενο έγγραφης συμφωνίας που έχει προκύψει από διαμεσολάβηση. Το περιεχόμενο αυτής της συμφωνίας κηρύσσεται εκτελεστό εκτός εάν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, είτε το περιεχόμενο της εν λόγω συμφωνίας αντιβαίνει στο δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υποβάλλεται η σχετική αίτηση είτε το δίκαιο του οικείου κράτους μέλους δεν προβλέπει την εκτελεστότητά της.

2. Το περιεχόμενο της συμφωνίας μπορεί να κηρυχθεί εκτελεστό από δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή με δικαστική ή άλλη απόφαση, ή με δημόσιο έγγραφο σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υποβάλλεται η αίτηση.

3. Τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή τα δικαστήρια ή άλλες αρχές που είναι αρμόδιες να λαμβάνουν αιτήσεις σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2.

4. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τους κανόνες που ισχύουν για την αναγνώριση και την εφαρμογή σε άλλο κράτος μέλος συμφωνίας η οποία έχει κηρυχθεί εκτελεστή σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 7

Απόρρητο της διαμεσολάβησης

1. Δεδομένου ότι η διαμεσολάβηση θα πρέπει να διεξάγεται κατά τρόπο που να μην παραβιάζει το απόρρητο, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν άλλως, ούτε οι διαμεσολαβητές ούτε όσοι άλλοι εμπλέκονται διοικητικά στη διαδικασία διαμεσολάβησης να υποχρεώνονται να προσκομίσουν, σε αστικές και εμπορικές δίκες ή διατησίες, στοιχεία που προκύπτουν από διαδικασία διαμεσολάβησης ή έχουν σχέση με αυτήν, παρά μόνο:

α) εφόσον τούτο είναι αναγκαίο για επιτακτικούς λόγους δημόσιας τάξης του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, κυρίως για να εξασφαλιστεί η προστασία των πρωταρχικών συμφερόντων των παιδιών ή να αποφευχθεί ο κίνδυνος να θιγεί η σωματική ή ψυχολογική ακεραιότητα προσώπου, ή

β) όταν η κοινολόγηση του περιεχομένου της συμφωνίας που προέκυψε από τη διαμεσολάβηση είναι απαραίτητη για την εφαρμογή ή την εκτέλεση αυτής της συμφωνίας.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 δεν εμποδίζουν την εκ μέρους των κρατών μελών θέσπιση αυστηρότερων μέτρων για την προστασία του απόρρητου της διαμεσολάβησης.

Άρθρο 8

Αποτελέσματα της διαμεσολάβησης στην παραγραφή και τις αποσβεστικές προθεσμίες

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα μέρη που επιλέγουν να επιχειρήσουν τον διακανονισμό διαφοράς με διαμεσολάβηση, δεν κωλύονται στη συνέχεια να κινήσουν δικαστικές διαδικασίες ή διαιτησία σε σχέση με την εν λόγω διαφορά, λόγω παραγραφής ή λήξεως αποσβεστικής προθεσμίας διαρκούς της διαδικασίας διαμεσολάβησης.

2. Η παράγραφος 1 δεν θίγει τις περί παραγραφής ή λήξεως αποσβεστικής προθεσμίας διατάξεις των διεθνών συμφωνιών στις οποίες είναι συμβαλλόμενα τα κράτη μέλη.

Άρθρο 9

Ενημέρωση του κοινού

Τα κράτη μέλη ενδιαρούνουν, με κάθε πρόσφορο κατά την κρίση τους μέσο, την παροχή πληροφόρησης στο ευρύ κοινό σχετικά με τον τρόπο πρόσβασης σε διαμεσολαβητές και οργανισμούς παροχής υπηρεσιών διαμεσολάβησης, ιδίως στο Διαδίκτυο.

Άρθρο 10

Ενημέρωση σχετικά με τα αρμόδια δικαστήρια και αρχές

Η Επιτροπή δημοσιοποιεί, με όλα τα κατάλληλα μέσα, τις πληροφορίες σχετικά με τα αρμόδια δικαστήρια ή αρχές, τις οποίες κοινοποιούν τα κράτη μέλη σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3.

Άρθρο 11

Επανεξέταση

Το αργότερο στις 21 Μαΐου 2016, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, έκθεση ως προς την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Η έκθεση λαμβάνει υπόψη την εξέλιξη της διαμεσολάβησης σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις επιπτώσεις της παρούσας οδηγίας στα κράτη μέλη. Η έκθεση αυτή συνοδεύεται, ενδεχομένως, από προτάσεις αναπροσαρμογής της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 12

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι απαραίτητες για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία πριν από τις 21 Μαΐου 2011, με εξαίρεση το άρθρο 10, για το οποίο ως προθεσμία συμμόρφωσης ορίζεται η 21η Νοεμβρίου 2010 το αργότερο. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή.

Οι θεσπιζόμενες από τα κράτη μέλη ανωτέρω διατάξεις περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στο πεδίο το οποίο διέπει η παρούσα οδηγία.

Άρθρο 13

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 14

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 21 Μαΐου 2008.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

H.-G. PÖTTERING

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. LENARČIČ